

Διερεύνηση των Επιπέδων Βιταμίνης D σε Ασθενείς με Αθηρωματικές Αγγειοπάθειες και Μάρτυρες

Πολυδύναμο Περιφερειακό Ιατρείο Δοξάτου
Κέντρο Υγείας Προσοτσάνης

Dr.Αθανάσιος Γ. Βήτας MD, MSc, PhD,
Γεώργιος Αθ. Βήτας MD(c), Αναστασία Αν.
Αϊδενλή.

Εισαγωγή – Σκοπός:

Η βιταμίνη D (vit.D) ανήκει στην κατηγορία των λιποδιαλυτών βιταμινών, κατά κύριο λόγο συντίθεται στο δέρμα με την επίδραση της UV-B ηλιακής ακτινοβολίας και σε πολύ μικρότερο βαθμό προσλαμβάνεται από επιλεγμένες τροφές. Υπόκειται σε ενζυμικές μεταβολές ώστε να μετατραπεί σε ενεργούς μεταβολίτες (ηπατική υδροξυλίωση 25[OH]D – νεφρική υδροξυλίωση 1.25[OH]2D).

Σκοπός της παρούσας προοπτικής εργασίας ήταν η συγκριτική μελέτη των ορολογικών επιπέδων της vit.D σε ασθενείς με αθηρωματική νόσο και σε ελεύθερο των συγκεκριμένων αθηρωματικών βλαβών (AB) πληθυσμό.

Υλικό – Μέθοδοι:

Κατά την τριετία που διανύθηκε επιλέχθηκε ένα σύνολο 124 ασθενών οι οποίοι είχαν τεκμηριωμένες αθηρωματικές αγγειοπάθειες (ομάδα ασθενών) :

- στεφανιαία νόσο,
- περιφερική αποφρακτική νόσο,
- αθηρωμάτωση καρωτιδικών αρτηριών,
- εγκεφαλικών αγγείων,
- αορτής ή/και μείζονων λοιπών αρτηριών)

Αυτοί αποτελούσαν την ομάδα ασθενών (ΟΑ).

Υλικό - Μέθοδοι:

Ακολουθως, ένα ισάριθμο κι εξομοιωμένο δείγμα (n 124) κάτοικοι ημιαστικών περιοχών επίσης, στερούμενο των προαναφερθέντων αθηρωματικών βλαβών (AB) και προσομοιωμένο ως προς :

- το φύλο,
 - την ηλικία,
 - το δείκτη μάζας σώματος,
 - τη φυσική δραστηριότητα,
 - τις διατροφικές συνήθειες,
 - τη χρώση του δέρματος,
 - τα επιμέρους νοσήματα,
- αποτέλεσε την ομάδα μαρτύρων (OM).

Υλικό - Μέθοδοι:

Η μέτρηση των επιπέδων vit.D του αίματος σε κάθε εναρμονισμένο ζεύγος γινόταν την ίδια χρονική στιγμή.

Τα επαρκή επίπεδα, η ανεπάρκεια και η έλλειψη vit.D ορίστηκαν ως εξής (μεταβολίτης της 25-υδροξυ-βιταμίνη D):

25(OH)D > 30 ng/ml, (επάρκεια)

25(OH)D 12 - 29 ng/ml (ανεπάρκεια)

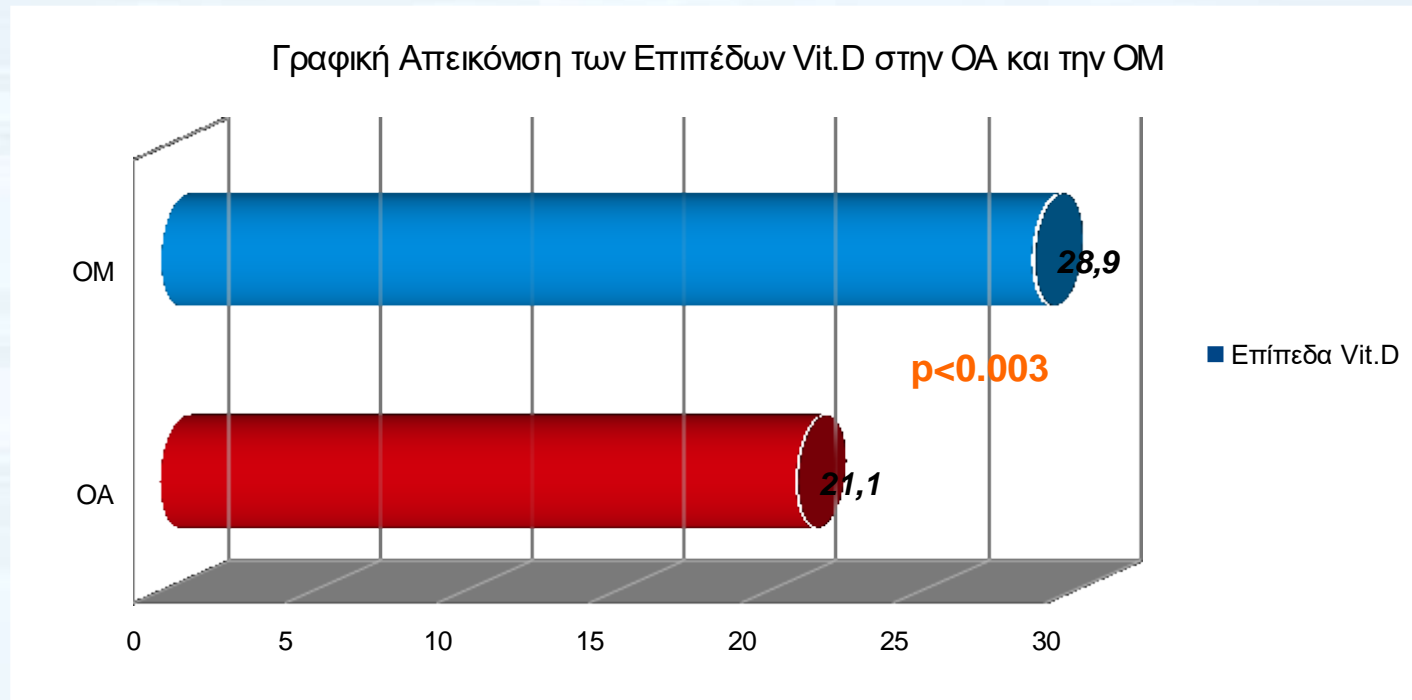
25(OH)D < 12 ng/ml (έλλειψη).

Η στατιστική ανάλυση των διαθέσιμων δεδομένων διενεργήθηκε με το S.P.S.S.v21. Η ύπαρξη συσχέτισης διερευνήθηκε με τη δοκιμασία Pearson Correlation Coefficient.

Αποτελέσματα:

Οι 169 (68%) ήταν άρρενες και οι 79 (31.9%) θήλειες με μέση ηλικία τα 64.8 ± 14.2 και 65.6 ± 13.9 έτη, αντίστοιχα.

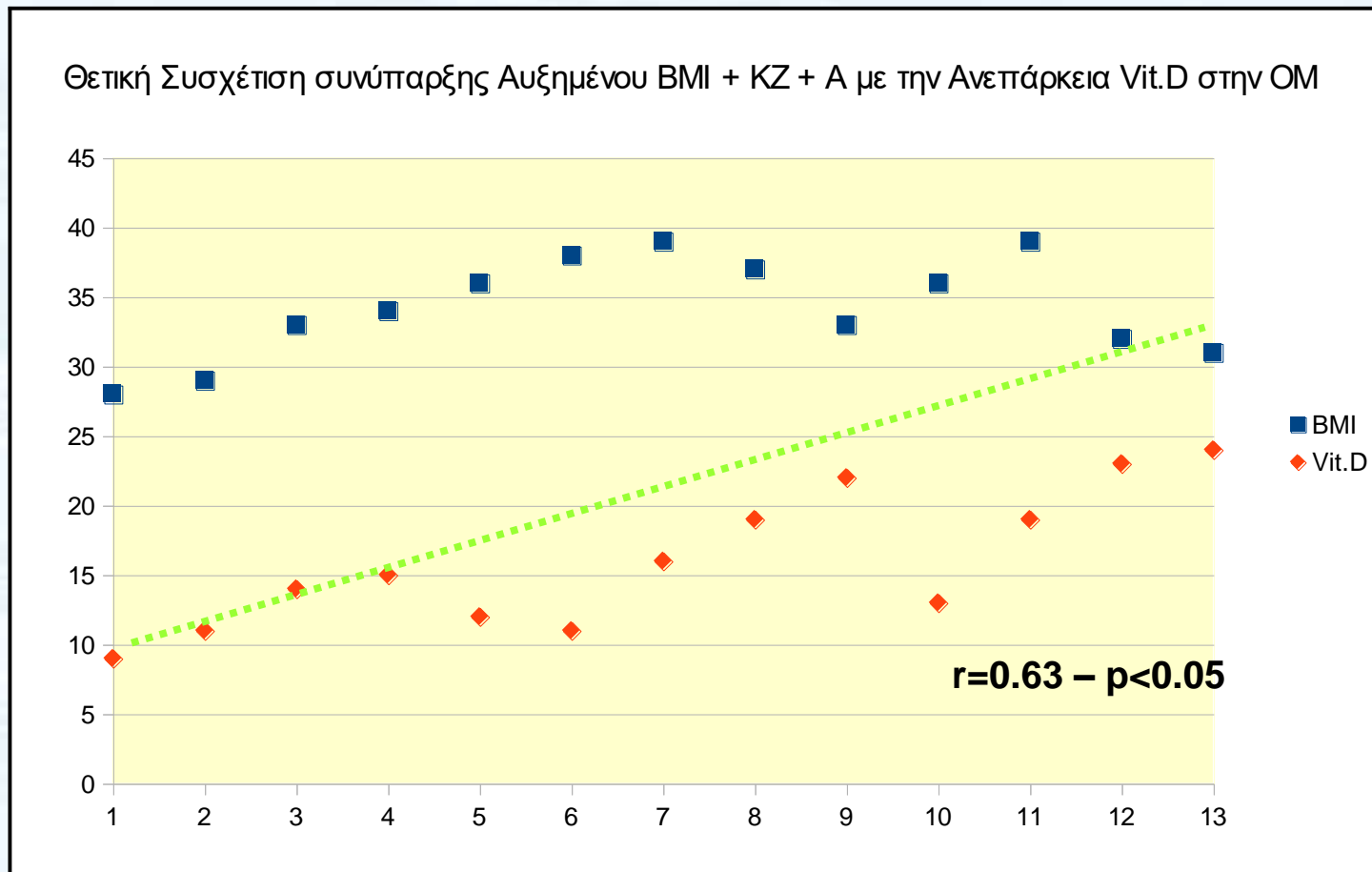
Οι μέσες τιμές (MT) vit.D στην ΟΑ ήταν $21.1 \pm 10.4 \text{ ng/ml}$ και στην ΟΜ $28.9 \pm 11.7 \text{ ng/ml}$ ($p < 0.003$).

Αποτελέσματα:

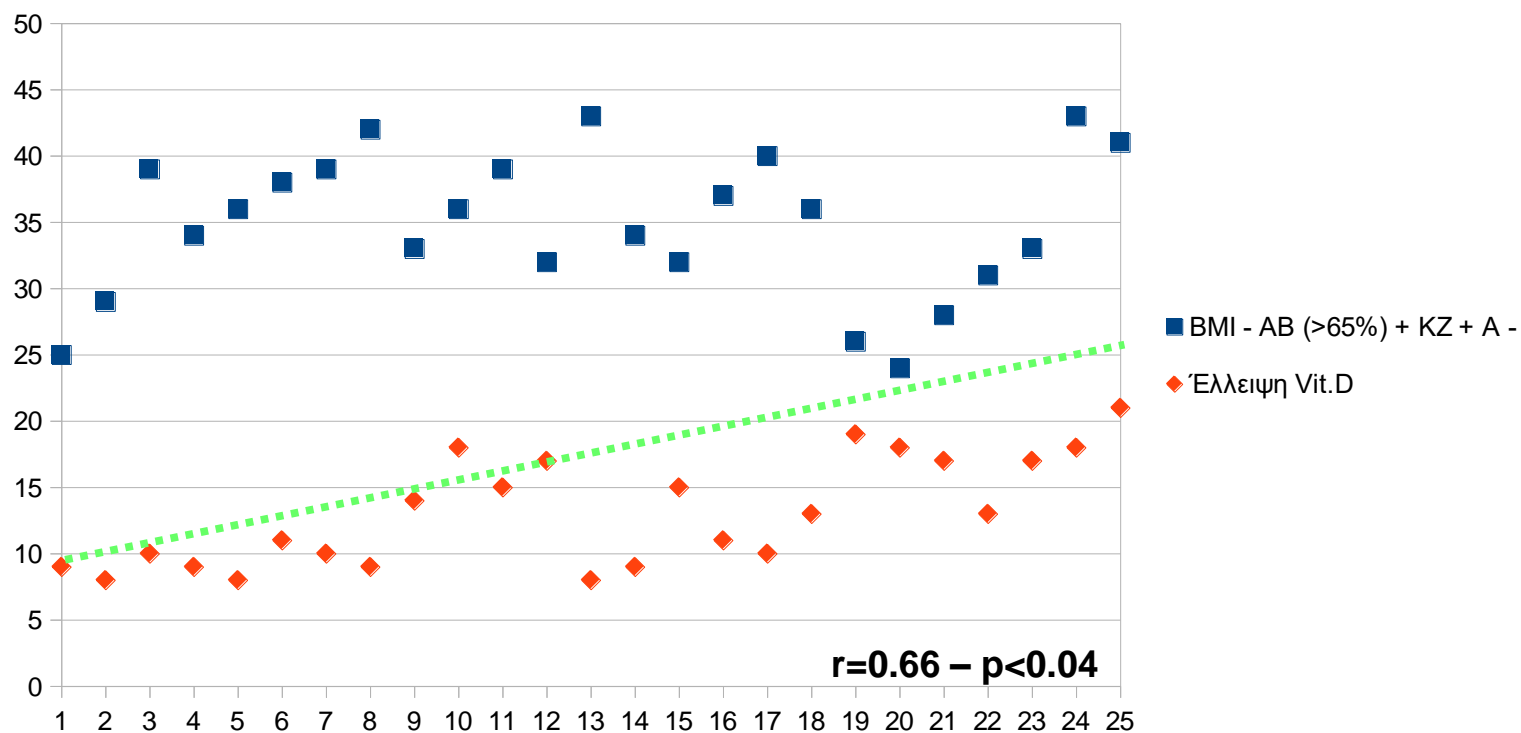
- Στην ΟΑ οι χαμηλότερες τιμές Vit.D παρατηρήθηκαν στην πλειονότητα ασθενών με σημαντικού βαθμού ($\geq 65\%$) αθηρωματικές βλάβες (επί των στεφανιαίων αγγείων, ή των καρωτιδικών αρτηριών, ή του αρτηριακού δικτύου των κάτω άκρων) και συνυπάρχουσα νοσογόνο παχυσαρκία (ΝΠ) ή/και καθιστική ζωή (ΚΖ).
- Στον αντίποδα οι χαμηλότερες τιμές Vit.D στην ΟΜ αφορούσαν κυρίως συμμετέχοντες με υψηλό δείκτη μάζας σώματος ή/και υψηλό βαθμό αστικοποίησης (Α) ή/και ελαττωμένη φυσική δραστηριότητα ή/και χειμερινή περίοδο εξέτασης (ΧΠΕ).

Αποτελέσματα:

Αποτελέσματα:

Θετική Γραμμική Συσχέτιση Συνύπαρξης AB (>65%) + ΝΠ + ΚΖ + Α με τις Χαμηλές Τιμές Vit.D στην ΟΑ

Συζήτηση

Μέχρι σήμερα, πολλές μελέτες έχουν αναφερθεί στη σχέση της βιταμίνης D με διάφορες παθήσεις, με πιο γνωστές εκείνες που αφορούν την ανάπτυξη των οστών και το σκελετικό σύστημα.

Μια πρόσφατη έρευνα από την ομάδα του Dr.Peter Brøndum-Jacobsen (Copenhagen University Hospital, Denmark), που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό *Atherosclerosis Thrombosis and Vascular Biology*, έδειξε ότι τα χαμηλά επίπεδα της βιταμίνης D του αίματος συνδέονται με αυξημένο κίνδυνο ισχαιμικής καρδιοπάθειας, εμφράγματος του μυοκαρδίου αλλά και πρόωρου θανάτου σε πολύ υψηλή συχνότητα.

Όταν ταυτόχρονα με την έλλειψη βιταμίνης D συνυπάρχει και αρτηριακή υπέρταση, τότε ο κίνδυνος για καρδιοαγγειακό επεισόδιο γίνεται ακόμη μεγαλύτερος.

Συζήτηση

Τα συμπεράσματα αυτά επιβεβαιώνουν μετρήσεις σε 1.739 άτομα με μέσο όρο ηλικίας 59 έτη στα πλαίσια της πολυετούς έρευνας Framingham Heart Study στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι συμμετέχοντες δεν είχαν ιστορικό καρδιαγγειακής νόσου στην αρχή της μελέτης. Μετρήθηκαν τα επίπεδα βιταμίνης D στο αίμα τους και έτυχαν στενής παρακολούθησης για χρονικό διάστημα 5¹/₂ ετών κατά μέσο όρο.

Άτομα που είχαν επίπεδα βιταμίνης D στο αίμα τους κάτω από 15ng/mL, φάνηκε ότι διέτρεχαν διπλάσιο κίνδυνο για καρδιαγγειακά επεισόδια σε χρονικό διάστημα 5¹/₂ ετών συγκριτικά με τα άτομα που είχαν φυσιολογικά επίπεδα βιταμίνης D.

Συζήτηση

Οι ερευνητές υπολόγισαν επιπρόσθετα τον αυξημένο καρδιοαγγειακό κίνδυνο, λαμβάνοντας υπόψη, τους παραδοσιακούς παράγοντες κινδύνου όπως η υπερλιπιδαιμία, ο διαβήτης και η αρτηριακή υπέρταση. Με βάση τη συνδρομή αυτών των παραγόντων βρέθηκε ότι στους ασθενείς με αρτηριακή υπέρταση οι χαμηλές τιμές βιταμίνης D του αίματος φάνηκε να διπλασιάζουν το σχετικό κίνδυνο εκδήλωσης καρδιοαγγειακού συμβάματος. Στους υπόλοιπους ασθενείς με χαμηλές τιμές βιταμίνης D και δίχως αρτηριακή υπέρταση ο κίνδυνος για καρδιοαγγειακό επεισόδιο παρέμενε υπαρκτός, αλλά χαμηλότερος.

Συζήτηση

Επισημαίνεται ότι από το σύνολο των συμμετεχόντων στην έρευνα, μόνο στο 10% βρέθηκαν στον ορό του αίματός τους επίπεδα βιταμίνης D που θεωρούνται επαρκή και κατάλληλα κατά συνέπεια για την καλή υγεία των οστών, δηλαδή άνω των 30ng/mL. Το 28% αυτών είχε επίπεδα βιταμίνης D κάτω των 15 ng/mL και 9% κάτω των 10ng/mL.

Στη χώρα μας, δεν θα πίστευε κανείς εύκολα ότι υπάρχει σημαντική έλλειψη της Vit.D στο γενικό πληθυσμό λόγω της μεγάλης ηλιοφάνειας, όμως, ο επιπολασμός ανεπάρκειας ή έλλειψης της vit.D στη μελέτη μας έδειξε ότι αφορούσε το 74.59% του δείγματος (185 ασθενείς), ποσοστό που είναι σύμμετρο με αυτά ανάλογων μελετών που έχουν εκπονηθεί κατά καιρούς στην πατρίδα μας.

Συμπεράσματα:

Τα επίπεδα της vit.D στο δείγμα πληθυσμού που μελετήθηκε καταγράφηκαν γενικότερα χαμηλά, έως ανεπαρκή σε συμμετέχοντες της ΟΑ.

Οι χαμηλές τιμές vit.D υπαινίσσονται σύνδεση κατά κάποιο τρόπο με την παθογένεση των αθηρωματικών αγγειοπαθειών σε διάφορα στάδια και ηλικίες.

Ωστόσο, απαιτούνται μεγάλης κλίμακας τυχαιοποιημένες μελέτες για να διερευνηθεί ενδελεχώς αυτή η υπόθεση.

Αθανάσιος Γ. Βήτας
Ειδικός Γενικός / Οικογενειακός Ιατρός
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣ ΕΙΣ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗ ΔΙΑΒΗΤΗ